

ЛЮДВІК АНТОН РИДИГЕР
До 165-річчя від дня народження

Людвік Антон Рідігер народився 21 серпня 1850 р. в м. Дусоцин біля Грудзяча в Пруссії в сім'ї власника маєтку Кароля Рідігера. Розпочав навчання в початковій гімназії Collegium Marianum в м. Пельпліні Поморського воєводства, далі в 1859-1869 рр. в гімназії м. Хойнице, а продовжив навчання в середній школі м. Кенітц, де у 1869 р. отримав атестат. У цьому ж році почав вивчати медицину в університеті Грайфсвальда, продовжував в Берліні і в Страсбурзі. В університеті Грайфсвальда змінив своє прізвище на Ридигер. Диплом лікаря отримав 8 грудня 1873 р. У 1874 р. захистив дисертацію на тему: "Експериментальне вивчення впливу карболової кислоти на запальний процес". Його наставником був професор Карл Хаутер, керівник хірургічної клініки університету.

З часом Ридигер переїхав в Данциг (Гданськ), де працював хірургом в лікарні приходу Діви Марії. В 1877 р. почав працювати в хірургічній клініці університету Грайфсвальда під керівництвом Карла Хаутера. В цьому ж році одружився з Марією Борковською. У 1877-1878 рр. працював асистентом, з часом доцентом хірургічної клініки університету в м. Єна.

У 1879 р. переїхав до Кульми (нині Хелмно над Віслою), де заснував і очолив приватну хірургічну лікарню і пропрацював там до 1887 р. У 1881 р. намагався перейти на кафедру хірургії Ягелонського університету в Кракові, але Теодор Більрот (1829-1894) пролобіював призначення на цю посаду завідувача свого учня Йоганна Мікуліча-Радецького (1850-1905).

Лише у 1887 р. після переходу Й. Мікуліча-Радецького до Вроцлава, Л. А. Ридигера запросили очолити цю кафедру. Там він пропрацював 10 років, а в 1888-1889 рр. був деканом медичного факультету Краківського університету.

В 1897 р. декан медичного факультету Львівського університету професор Генрик Кадий (1851-1912) запросив Л.А. Ридигера очолити нову кафедру і клініку хірургії Львівського університету. Вчений переїхав до Львова і залишився в місті назавжди. 10 березня 1897 р. його обрано ординарним професором хірургічної клініки Львівського університету. 25 травня 1897 р. клініка хірургії була урочисто відкрита. Упродовж 1897-1920 рр. Л.А. Ридигер завідував кафедрою хірургії. В 1898-1899 рр. та в 1911-1912 рр. його було обрано деканом медичного факультету, а в 1901-1902 рр. – ректором Львівського університету.

За здобутки в медичній науці та освіті Л.А. Ридигер нагороджений дворянським титулом і почесним званням Радника імператорського двору (1897). За ініціативи професора Л.А. Ридигера були обладнані 2 операційні, перев'язочна, рентгенкабінет, фотолабораторія, експериментальна лабораторія, бібліотека, побудований лекційний зал на 250 місць, організовані хіміко-бактеріологічна і гістологічна лабораторії, фізіотерапевтичний кабінет.

Наукові дослідження Л.А. Ридигера присвячені хірургії органів шлунково-кишкового тракту, кісток і суглобів. Він другим у світі виконав резекцію пілоричного відділу шлунка з приводу раку (1880), першим у світі виконав резекцію шлунка з приводу стенозуючої виразки дванадцятипалої кишки (1881). У 1893 р. довів, що можна накладати шви на серце при його пораненні, опрацьовував питання хірургічного лікування туберкульозу кісток та суглобів,

лікував псевдоартрози, займався проблемою антисептики та асептики в хірургії, запропонував нові методи операційного лікування патології сечовивідних шляхів, передміхурової залози, онкологічних захворювань.

Був автором близько 200 наукових праць, в т.ч. підручника з хірургії; засновником Львівської хірургічної школи. Розробив операцію при цирозі печінки (операція Ридигера-Барденгейера), способи оперативного лікування при блукаючій селезінці, інвагінації тонкої кишки (способи Ридигера), оперативні прийоми при захворюваннях прямої кишки.

У 1889 р. Л.А. Ридигер зініціював і організував проведення першого у Польщі з'їзду хірургів. А вже у 1921 р. вони дали початок Товариству Польських хірургів.

У 1918 р. Л.А. Ридигер брав участь в Українсько-польській війні. В ході боїв за Львів включився у творення медико-санітарних служб Польського війська. Був зарахований до Польського війська в чині генерал-лейтенанта. У 1920 р. почав організацію військових шпиталів. Був головним санітарним лікарем Генерального округу "Помор'я", консультантом і головним хірургом штабу напрямку "Схід". У 1920 р. отримав звання бригадного генерала.

25 червня 1920 р. раптово помер, проживши майже 70 років. Похований на Личаківському цвинтарі, згодом перепохований на Меморіалі Орлят.

ЛІТЕРАТУРА

1. Шапиро И.Я. Очерки по истории Львовского медицинского института / И.Я. Шапиро. – Львов: ЛГМИ, 1959. – 228 с. – Из содерж.: [Людвиг Ридигер]. – С. 180, 181.
2. Львівський державний медичний інститут / уклад.: І. Даценко, Л. Петрух, І. Головка [та ін.] / за ред. М. Павловського, І. Даценко, Л. Петрух. – Львів: Словник, 1994. – 338 с. – Зі змісту: [Ридигер Людвіг]. – С. 5, 20, 148, 156, 178.
3. Людвік Ридигер / уклад.: Я.С. Валігура, М.І. Оборін; за ред.. М.П.Павловського. – Львів: ЛДМУ ім. Д. Галицького, 2000. – 11 с.
4. Визначні імена у світовій медицині / за ред. О.А. Грандо. – Київ: РВА "Тріумф", 2001. – 320 с. – Зі змісту: [Ридигер Людвік]. – С. 191-192.
5. Ганіткевич Я. Історія української медицини в датах та іменах / Я. Ганіткевич. – Львів: НТШ, 2004. – 368 с. – Зі змісту: [Ридигер Людвік]. – С. 45, 52, 61, 227.
6. Павловський М. Ридигер Людвік Антон / М. Павловський, С. Різничок // Зіменковський Б.С. Професори Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького: 1784-2006 / Б.С. Зіменковський, М.Р. Гжегоцький, О.Д. Луцик. – Львів: Наутілус, 2006. – С. 247-248.
7. Павловський М. Ридигер Людвік Антон / М. Павловський, С. Різничок, М. Надрага // Зіменковський Б.С. Професори Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького: 1784-2009 / Б.С. Зіменковський, М.Р. Гжегоцький, О.Д. Луцик. – Львів: Наутілус, 2009. – С. 286-287.
8. Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького – 230 / гол. редкол.:Б.С. Зіменковський. – Київ: Логос України, 2014. – 296 с. – Зі змісту: [Людвік Ридигер]. – С. 7, 13, 70.